

کوتایبی هاتنی ته مردن به چاکه بیان

به خمر ایبه.....

نیشانه و هوکار و کانی به سی به کم

م. فهریدون موحه ممد

کاته ی مردن ده گاته سه رمان وه ک خوی

گه وره ده فهرموویت:

﴿وَأَعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ﴾

(الحجر: ۹۹) .

واته: هه میسه په روه ردگاری خوت

بپه رسته تا نه وکاته ده گه گیت به یه قین

واته (مردن). سه رنج دان له م نایه ته

پیروژه ی قورئان ده مان گه یه نیته نه و

راستیه ی که په رستنی خوی گه وره ش

هاوکاته له گه ل گه یشتن به کاتی مردن،

واته مروث هه میسه له په رستن بیزار نه بیته

تا کو نه و کاته که مردن ده گاته سه ری

وکاتی مال ناواییه تی، هه ر بویه وه ک

ده گپنه وه (کاتیک پیشه وا احمدی کوری

حه نبل (په حمه تی خوی لی بی) له ژیاندا

بوو پروژیکیان ناموژگاری عبدالله ی کوری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام

على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين،

پاشان..... گومانی تیدا نییه هه موو نه و

به خششانه ی به چاوی سه ر ده بینرین یان

نابینرین دیاری خوی گه وره یه بو

به نده کانی، وه له هه مووی چاکترو به ریتر

به خششی (رینموینی خوی به بو به نده

چاکه کان) بویه ته واو پیویسته له سه ر

نیمه ی شوین که وته ی نه م به رنامه پیروژه

که به رنامه ی نیسلامه ریزی لی بگرین و

سوپاسی خوی له سه ر بکه یین،

وه هه روه ها تا کوتایبی هاتنی ته مه نمان

ده سستی پیوه بگرین و له خزمه تیدا بین،

وه به رده وام بین له په رسته نه کان تانه و

یه کهم - کوتایی هاتنی ته مهن به کاری

چاکه:

واته ئه وکه سهی که دانی نا به به برنامه‌ی
خوای گه وره و میهره باند او به هه موو
مانا کانیه وه مل که چی بوو وه که وته نیو
ژیانی خواناسی وئه نجام دانی کرده وهی
چاک، وه ته مه نیکی له گهل خواناساندا
برده سه رو گه یشته پلهی خوا له خو پزازی
کردن و..... هتد، به م شیوه یه به رده وام
بی له سه رئه و کرده وه چاکانه ته نها بو
ساتیکیش گومانی بو دروست نه بیته له
کاتی سه ره مه رگداو تا کو ئه و کاته ی
مردن ده گاته سه ری و دوامالتاواپی له م
ژیانه ده کات و گیانی ده کی شریته و
ده گه ریته وه بو لای خوا، واته به و
شیوه یه و به موسلمانیتی بچپته وه
خزمه تی خوای گه وره و به ده سه لات ئه وه
پی پی ده وتری کوتایی هاتنی ته مهن
به خیر.....

بیگومان پاشه روژی هه رکه سیك له ئیمه
شتیکی نادیاره و ته نها خوای گه وره
ده زانیته وه ره ویش ناگاداره به وه ی
کوتایی هه رکاممان به کام باردا ده بیته،
به لام ئه وه ی له سه ر ئیمه پیویسته

کردو پی پی ووت: ئه ی عبدالله کو ریم هه ر
کات مردن لیم نزیك بووه وه ئه وه وشه ی
﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ م بیر بخه وه، جا
روژیکیان پی شه و احمد له هوش خو ی
چوو له و کاته شدا عبدالله لای بوو، پی پی
ووت ده ی باوه بلی ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾
ئه ویش هه ر ده یوت (لا بعد... لا بعد) نا
هیشتا نا، جا کاتیک به هوش خو ی
هاته وه له و کاته دا نه مرد، عبدالله وتی
ئه ی باوه ئه وه چی بوو من وام ده وت و
توش ئاوات ده وت؟ پی شه و احمدیش
فه رمووی: ئه ی عبدالله من نازانم به لام له و
کاته دا ته نها ئه وه م ده بینی که
ابلیس (نه فره تی خوای لی بیته) له سوچی
ئه و دیواره وه وه ساتبوو گازی له ده سته ی
خو ی ده گرت و ده یوت: ئای احمد چو ن
له ده ستم ده رچووی؟ نه متوانی گو مرو بی
باوه رت بکه م!! منیش ده موت: نا هیشتا
له ده سنت ده رنه چووم و به خوا ئه مین نیم
لیته تا کو گیان له م لاشه یه دا بمینته (۱).

(۱) (مقدمة مسند الامام أحمد ۱/ ۱۴).

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ
وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ﴾
(آل عمران: ۱۰۲).

واته: ئه ی ئه وانه ی که باوه پرتان هیناوه
له خوابترسن و خوتان پپاریزن له
سنوره کانی خوا به و شیوه یه ی که مافی
خوی پی بدهیت، وه ههول بدهن نه مرن
مه گهر به موسلمانیه نه بیت. پیغه مبهری
خوا یوسف ﷺ سه ره پای ئه و ئازارو
ئه شکه نجه یه ی که به دور و لاتی و دور
له باوک و دایک و براو خزم و کسی چه شتی
وه به وه ی که له گهل ئافره تیکدا تاقی
کرایه وه چی ده فهرموویت؟ خوی گه وره
له سه زاری یوسف وه ده گپریته وه و
ده فهرموویت:

﴿رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِنْ
تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
أَنْتَ وَلِيِّ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا
وَأَلْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ﴾ (یوسف: ۱۰۱).

واته: ئه ی په روه ردگارم به راستی توله م
ولاته دا (مصر) ده سه لات و عیززه تی دونیات
پیدام، وه باوک و دایک و براو که س و کارو
خزمانم بو کو کرده وه، وه لیکدانه وه ی
خه ونه کانیشته فیرکردم، وه ته نها توش

ئه وه یه که هه میشه و به رده وام به هیوای
به خشنده یی و لیخوشبوونی گشتگیری
خوای گه وره وه ژیان به سه ر به رین و
به رده وام سوورین له سه ر ئه نجمدانی ئه و
هوکاره و کرده وانه ی که دامه زراو
وجیگیرمان ده کهن له سه ردینی خواو
گره نتی کوتاخیریمان پی ده دن،
بیگومان ژیانی دونیاش رازاوه و بو
خوشکراوه له لایه ن شهیتان و دارو
ده سه که یه وه ئه ویش به مؤمیای فیل و
هه لئه تاندن و هوکاره گومراکه ره کان،
جامروقی خاوه ن ژیری راسته قینه ئه و
مروقه یه که نه له خشیت و له تاقی کره وه ی
دونیا ی بی نرخدا ده رچیت و به نمره ی
ته واوه وه بچیته وه خزمه تی به خیکه رو
ژینه رو مرینه ره که ی که ئه وزاته ش خوی
گه وره یه. بو یه هه میشه داواده که ین له
خوای گه وره که دامه زراو سه قامگیرمان
بکات له سه ر به رنامه که ی و زیاترو
زیاتریش شاره زامان بکات بو حه ق و وتنی
پاستیه کان و دور که وتنه وه له
پروپووجه کان، هه ربویه خوی گه وره
له باره ی ئه م به خیر کوتایی هاتنی
ته مه نه وه ده فهرموویت:

کوری که بیباته وه له شام بینیزیت لای پیغه مبه ر ئیسحاق ی باوکی، جا ئه وه بوو به و شیوه یه پیغه مبه ر یه عقوب علیه السلام مردو برایه وه شام وله وی ئه سپه رده کرا، پاشان یوسف پیغه مبه ریش علیه السلام پیش ئه وه ی وه فات بکات وبمیریت له سه ره مه رگدا بوو فه رموی:

﴿تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ﴾

(یوسف: ۱۰۱) .

به موسلمانانیم مرینه و بم گه یه نه به چاکانی پیش خوم^(۳) .

گومانی تیدا نییه هه موان هه ر ده مرین، که واته: چاکترین مردن ئه وه یه که له سه ر دینی خوا بمرین و کوتایی به ژیانمان بییت، وه هه ر به و شیوه یه ش بگه یه وه به خوی گه وره و میهره بان و خوشحالی دواروژبین وه همیشه و به رده وام به کرده وه ی خومان نه نازیین وه مه غرور نه بین، هه روه ها پیغه مبه ری خوا علیه السلام ده فه رمویت:

﴿إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِخَوَاتِمِهَا كَالْوَعَاءِ إِذَا طَابَ أَسْفَلُهُ طَابَ أَعْلَاهُ، وَإِذَا فَسَدَ أَسْفَلُهُ فَسَدَ أَعْلَاهُ﴾^(۴) .

به دی هیته ری ئاسمانه کان وزه وی، وه له دونیاو دواروژدا هه رتوی گه وره و سه روه رم، داوات لی ده که م به موسلمانانیم بم مرینه و پاشان بم گه یه نه به که سه چاکه کانی پیش خوم وه ک باوکه (إبراهيم وإسحاق ومن قبلهم من أنبيائك ورسلك) بیگومان ئه مه پارانه وه ی پیغه مبه ر یوسف بوو علیه السلام وه زانایان ره حمه تی خویان لیبت ده فه رمون:

(لم يسأل نبي من الأنبياء الموت إلا يوسف)^(۳) .

واته: هه چ پیغه مبه ری نییه له پیغه مبه رانی خوا علیه السلام که داوی مردنیان کردبی ئیلا یوسف علیه السلام نه بییت.

که تاکه که سه داوی مردنی کردوه له خوی گه وره، راقه که رانی قورئانی پیروژ ده لئین: داوی ئه وه ی که پیغه مبه ر یوسف علیه السلام به دیداری باوک و که س و کاری شادبووه وه بیست و چوار سال له ولاتی مصر به یه که وه بوون و پاشان پیغه مبه ر یه عقوبی علیه السلام باوکی پیش ئه وه ی بمیریت وه سیه تی کرد بو یوسف ی

(۲) (انظر الدر المنثور: ۴ / ۵۹۱، وما كتبه ابن كثير في

التفسير: ۲ / ۴۹۳ .

(۳) (انظر: تفسير الطبري: ۱۶ / ۲۷۶، وتاريخ الطبري:

۱ / ۳۶۳-۳۶۴، والداية والنهاية لابن كثير ۱ / ۲۲۰).

دهکات تا کو ئه و بنده یه هر له سهر ئه و
کاره بپروات تا ئه و کاته ی مردن دیته
سهری و (ملك الموت) (سهلامی خوی لی
بیت) گیانی ده کیشیت، و له و بنده یه
ده که یان که ئه وانه ی له ده و روبه رین لی
پازی بن.

نیشانه کانی کوتای هاتنی

ته مهن به باشه

خوشکان ..... برایانی به پیز .....
پیغه مبه ری خوا ﷺ چه ند نیشانه و
هوکاریکی بو پرون کردوینه ته وه که هر
کات مروف ئه م نیشانانه ی تیدا بو ئه وه
هیوا وایه که خوی گه وره کوتای ته مهنی
به چاکه بهینیت و له سزای گوپیش
بپاریزیت. له وانه ش:

یه که م: ووتنی ووشه ی

یه کخوا په رستی (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ)

له سه ره مه رگدا.

هر بنده یه کی خوی گه وره جا
(پیاو) بیت یان (ئافره ت) له کاتی
سه ره مه رگدا ووشه یه ک که زور گه وره و
به پیزه لای خوی گه وره، بتوانیت بیلیت
وبه هه موو مانا کانی وه بزانیت که ته نها ﷻ
ژیان به پیوه ده بات و جگه له و هیچ

واته: به راستی کرده وه کانی مروف به
کوتاییه که یه تی، جا نمونه ی ئه و کوتا
خیری یان شه پیه وه ک نمونه ی ئه و
توره گه یه وایه که ئه گه ر ژیره که ی باش
بیت ئه وه بیگومان سه ره وه شی باشه
وه ئه گه ر ژیره که ی خراب و شتی پزیوی
تیدا بیت ئه وه سه ره وه شی خرابه و شتی
پزیوی تیدا یه .

یا خود خوشه ویستمان محمد ﷺ له
فه رموده یه کی تر دا ده فه رمو بیت:

(إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا اسْتَعْمَلَهُ، فَقِيلَ:
كَيْفَ يَسْتَعْمَلُهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: يُؤَفِّقُهُ
لِعَمَلٍ صَالِحٍ قَبْلَ الْمَوْتِ ثُمَّ يَقْبِضُهُ عَلَيْهِ
حَتَّى يُرْضَى عَنْهُ)^(۴).

واته: ئه گه ر خوی گه وره خیری بو
که سیک بویت: ئه وه به کاری ده هینیت یان
ئاگای لی ده بیت: وتیان چون به کاری
ده هینیت ئه ی پیغه مبه ری خوا ﷺ یانی
چی تیمان بگه یه نه؟ ئه ویش فه رموی:
واته خوی گه وره کاری چاکی بو ئاسان

(۴) (رواه ابن ماجه، وصححه الشيخ الألباني في: صحيح

سنن ابن ماجه وسلسلة الأحاديث الصحيحة: ۱۷۳۴).

(۵) (صحيح الجامع الصغير: ۳۰۷، وسلسلة الأحاديث

الصحيحة: ۱۱۱۴).

(إِنِّي لَأَعْلَمُ كَلِمَةً لَا يَقُولُهَا أَحَدٌ عِنْدَ مَوْتِهِ إِلَّا كَانَتْ نُورًا لِمَنْ صَحِيفَتُهُ وَإِنْ جَسَدُهُ وَرُوحُهُ لَيَجِدَانِ لَهَا رُوحًا عِنْدَ الْمَوْتِ) (۱).

واته: من ووشه يهك ده زانم هه ركه سيك له كاتي سه رهمه رگدا بتوانى بيايت، ده بيته پووناكيهك له نامه ي کرده وه كانيدا له پوژى دوايدا، وه لاشه و روحه كه شى له كاتي گيان كي شاندا به ئاسانى ده رده چييت، هه روه ها پينغه مبهري خوا ﷺ له فهرمووده يه كي تردا ده فهرمووى: (مَنْ كَانَ آخِرَ كَلَامِهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ) (۷).

واته: هه ركه سى كو تايبى وشه ي ژيانى لا اله الا الله بيت ئه وه ده چيته به هه شته وه.

كه واته خوينهري به ريز... بيري خوّم و توش ده خه مه وه كه دوژمنى گه وره ي مروفايه تى شه يتان (نه فره تى خواى لى بيت) په يمانى داوه كه له كاتي سه رهمه رگدا واز له به نده چا كه كان نه هيئييت و كو تايبى ته مه نيان به خراپه

به خيو كه رو مرينه رو ژينه ريك نيبه، وه تاكى بى هاوبه شه و وينه ي نيبه و ته نها په رستراوى حقه و جگه له و په رستراويكى ترى حقه نيبه، ئه وه هيوا وايه كه له سزاي گوژ پرزگاري بيت و بچيته به هه شته وه، خواى گه وره ش ده فهرمووييت:

﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ﴾ [محمد: ۱۹].

واته: باش بزانه كه هيچ خوايهك به حقه نيبه كه شايانى په رستن بيت جگه له الله كه تاكى بى هاوبه شه، وه داواى لى خوشبونيش بكه بو تاوانه كانت وه بو تاوانى پياوانى باوه ردارو ئا فره تانى باوه ردار.

به پراستى وتنى ئه م ووشه يه كورت و ئاسانه به زمان، به لام له مانادا فراوان و گه وره يه و له ته رازووى چا كه شدا گرانه، وه كه سى خوشى ده وييت كه بتوانيت له كاتي هاتنى ملك الموت بو سه ري ئه م ووشه يه بلى ئه وه تا پينغه مبهري خوا ﷺ ده فهرمووييت:

(۶) (رواه الإمام أحمد في المسند: ۲۵۲، وصححه الشيخ

الالباني في: صحيح سنن ابن ماجة: ۳۰۶۲).

(۷) (صحيح الجامع الصغير: ۶۴۷۹).

ودهسته وهستان ده وهستی و چاوه پروانی
دوا تنوکی ئاره قی ناوچه وانی خوئی
ئه گهر خوا پیمانی ببه خشی، که واته
هه رکه سیك ئه گهر بینرا دهردانی ئاو
له دهم و چاوو ناوچه وانی هات، ئه وه هیوا
وایه که کوتاییه کی باشی هه بیئت و
له سزای گوپرزگاری بیئت (به ویستی
خوا). هاوهلی به پیز بوره دیده ی کوری
حه صیب رضی الله عنه ده فهرموویت: کاتیک ئیمه
له خوراسان بووین، له کاتی گه رانه وه ماندا
برایه کمان نه خوش کهوت، جا مردن
گه یشته سه ری و له وکاته دا بینیمان
عاره قی له ناوچه وانی ده تکا منیش و وتم:
گه وره یی بو خوا، گویم له پیغه مبه ری
خوا بووه رضی الله عنه فه رموویه تی:

(مَوْتُ الْمُؤْمِنِ بَعْرَقُ الْجَبِينِ) ^(۸).

واته: مردنی باوه ردار به تکانی عاره قی
ناوچه وان رزگار بووه.

**سییه م: گومانی باش بردن به خوی گه وره
له کاتی سه ره مه رگدا.**

ئه ی به نده ی خوا ئاگادارو وشیار به
ئه گهرچی چه ند کاتیکی که می دیاری

بهینیت، پیغه مبه ری خوا رضی الله عنه
ده فهرموویت:

(لَقْنُوا مَوْتَكُمْ قَوْلَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) ^(۸).

واته: ئه وانیه که له کاتی سه ره مه رگدان
هیچ شتیکی دونیا یان له لابس مه که ن،
به لکو ته نها وشه یه کیان بیربخه نه وه که
ئه ویش ﴿ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ﴾ یه. (خوای
گه وره زمانمان پاراو بکه ییت له کاتی
سه ره مه رگداو بتوانین به ته واوی ئه و
وشه یه بلین وه بو هتا هتای پشو
بده یین).

دووه م: هاتنی عه ره ق و تکانی

له ناوچه وان له کاتی سه ره مه رگدا.

گومانی تیدا نییه هه موو هه رده مرین،
جا کاتیک مردن دیته سه رمان پیویسته
به و شیوه یه بیئت که پیغه مبه ری خوا رضی الله عنه
موژده ی پی داوین، چونکه مردن به ویست
وخواستی خو مان نییه تا کو کاته که ی
بگوپین یان مه جالی کمان پی بدات، به وه ی
که ئه و روجه ئامانه ته ده بیئت ته سلیمی
خاوه نه که ی بکه یینه وه، بیگومان له و
کاته دا هیچ ده سه لاتیکت نامینی

(۹) رواه الترمذی: ۹۲/۴، والنسائی: ۳۶۰/۶، وصححه
الشیخ الألبانی فی: صحیح سنن النسائی: ۱۸۲۸.

(۸) (رواه أبو داود، وصححه الشيخ الألبانی فی: صحیح
سنن أبي داود: ۲۶۷۴).

وهزوريش هيوام به خواى خوّم ههيه،
 پيغه مبهري خوا ﷺ فهرمووى: دهى ئه و
 دوو سيفه ته له دلى هه ر به نده يه كدا
 كو بيت هه وه له سه ره مه رگدا ئه وه خواى
 گه و ره بى باكى ده كات له وهى كه لى
 ده تر سى ت، وه هيواد ارى شى ده كات به وهى
 كه به ته ما يه تى.

چوارهم: مردن له هه ردوو شارى مه ككه و

مه دينه ي پيروژ.

خواى گه و ره به پيروژى و به پيرى باسى
 هه ر جيگه يه ك يان هه ر شوينيك بكات
 ئه وه هيو وايه كه به هوئى ئه و
 به پيروژ باس كرده وه، كه سه كانى ناوى
 به خشيت و جا هه ردوو شارى مه ككه ي
 پيروژ و مه دينه ي پوناك ناويان له قورئانى
 پيروژدا به گه و ره و پيروژ هاتوو ه و
 سه ره راي ئه وهى شوينى له باوه ش گرتنى
 خوشه ويستى خوا و خوشه ويستى
 مروفايه تى محمده ﷺ خواى گه و ره ش
 ده ر باره ي مه ككه ده فه رموويت:

﴿إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ
 مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ
 مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا﴾

[آل عمران: ۹۶-۹۷]

كراوت ماوه له ژيانى دنيا داو ئىتركاتى
 سه فه ره دوو رو دريژه كه ده ست پى
 ده كات، پيوسته گومانى باش به خواى
 گه و ره به به يت له هه موو كات وساتيكدا،
 هاوه لى به پيرز جابرى كورى عبدالله ﷺ
 ده فه رموويت: گويم له پيغه مبهري
 خوابوو ﷺ سى پوژ پيش ئه وهى وه فات
 بكات فه رمووى:

(لَا يَمُوتَنَّ أَحَدُكُمْ إِلَّا وَهُوَ يُحْسِنُ بِاللَّهِ
 الظَّنَّ) (۱۰).

واته: هيج كه سيك له ئيوه نه مرى تاكو
 گومانى باش به خواى خوئى ده بات، جا
 گومانى باش بردن به خوا ئه وه يه
 كه به ته ماى به هه شت بيت و له سزاي
 دوژه خ خوئى بپاريزى.

پيغه مبهري خوا ﷺ پوژيكيان چوو ه
 سه ردانى گه نجى كه نه خوئى جا له وكاته دا
 ئه جه لى هات و (ملك الموت) گه يشته
 سه رى، پيغه مبهري خوا ﷺ پى
 فه رموو: ئه ي گه نج حالت چوئه؟ ئه ويش
 ووتى: سويند به خوا ئه ي پيغه مبهري
 خوا ﷺ زور له تاوانه كانم ده ترسم

(۱۰) (رواه مسلم في صحيحه: ۲۸۷۷).

پیاوه که مرد، پیغه مبهری خوا^(۱۰) فهرمووی: مردووه که بشورن به ناو به گلای سدر، وه هره به جل و بهرگه که ی خویه وه کفنی بکن، وه بوئی خوشی لی مه دهن، وه سه ریشی دامه پوشن، چونکه له پوژی دوا پیدا کاتیک که زیندوو ده کریته وه بهرده وام ﴿لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ﴾ ده لیت. که واته مروقه له کاتی حج کردندا وله و شاره پیروزه بمریت و کوتا وشه ی (تهلبیه) بیت، به راستی نه وه مانای کوتا خیری، یا خود پیغه مبهری خوا^(۱۱) له

فهرمووده یه کی تر دا ده فهرموویت:

(مَنْ اسْتَطَاعَ أَنْ يَمُوتَ بِالْمَدِينَةِ فَلْيَمُتْ بِهَا فَإِنِّي أَشْفَعُ لِمَنْ يَمُوتُ بِهَا)^(۱۲).

واته: هر که سیك له ئیوه نه گهر ده توانیت، نه وه با له شاری مه دینه ی پیروز بمریت، چونکه من (تکا) ده که م بو که سیك که له و شاره دا بمریت.

پینجه م: مردن له شه وو پوژی جومعه دا.

شه وو پوژ بو مروقه کان له به خششه کانی خوی گهره ن، به وه ی که ده توانریت به ندایه تی خوی تیدا بکریت، سه ره پای

واته: یه که مین مالیک له سه ره زه ویدا ساز کرا بوئه وه ی که خوپه رستی تیدا نه نجام بدریت بریتی بو له و مالده که له مه که یه نه ویش هدی للعالمین جیگایه کی پیروزه و پرخیرو پینومینییه بو خه لکی جیهان. نه و شوینه واته که عبه ی پیروز چه ندین به لگه و نیشانه ی پوون و ناشکرای تیدایه که یه کیکیان شوینگه ی پیغه مبهر ئیبراهیمه ^(۱۳) جا هر که سی تا پوژی قیامت بچیته نه و شوینه سه لامه ت و پاریزراوه.

هروه ها عبدالله ابن عباس^(۱۴)

ده فهرموویت:

(أَنَّ رَجُلًا وَقَصَهُ بَعِيرُهُ وَنَحْنُ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ وَهُوَ مُحْرَمٌ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ اغْسِلُوهُ بِمَاءٍ وَسِدْرٍ وَكَفَّنُوهُ فِي ثَوْبَيْنِ وَلَا تُمَسُّهُ طَبِيبًا وَلَا تُخَمَّرُوا رَأْسَهُ فَإِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مُلَبَّيًّا)^(۱۵).

واته: پیاویک وشتره که ی خستیه خواره وه و برینداری کرد، وه ئیمه ش له و کاته دا له حاله تی ئیحرامی چه جدا بووین له گه ل پیغه مبهری خوادا بوین ^(۱۶) پاشان

(۱۲) (رواه الترمذي، وصححه الشيخ الألباني في: صحيح

سنن الترمذي: ۳۰۷۶).

(۱۱) (صحيح البخاري: ۵/۲، ومسلم ۹۵/۶).

ئەوەش لەناو شەو و پۆژەکاندا تاییبەتی
 کراوە و گرنگی و گەورەیی هەندیک لە
 شەو و پۆژەکان هەیە. جاشەو و پۆژی
 (جومعە) لەو تاییبەتمەندیانەدا باس
 کراون، جامردن لەشەو و پۆژی جومعەدا
 دەبیته هۆی پزگاربوونی بەندە لەسزای
 دۆزەخ (بەمەرجیک کەسە کە بە باوەرداری
 مردبێ) بۆیە ئەم پۆژی جومعەیه لە
 باشترین پۆژەکان نابراوە وەک پیغەمبەری
 خوات ﷺ دەفەرموویت:

(خَيْرُ يَوْمٍ طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ
 فِيهِ خُلِقَ آدَمُ وَفِيهِ أُدْخِلَ الْجَنَّةَ وَفِيهِ أُخْرِجَ
 مِنْهَا وَلَا تَقُومُ السَّاعَةُ إِلَّا فِي يَوْمِ
 الْجُمُعَةِ) ^(۱۳).

واتە: چاکترین پۆژیک بەلای خوای
 گەورەووە کە پۆژی بەسەردا هەلدیت بریتیه
 لە پۆژی جومعە، چونکە لەپۆژەدا باوکە
 گەورەمان ئادەمی تیدا دروست کراوە،
 وەهەر لەو پۆژەدا کراوەتە ناو
 بەهەشتەو، وەهەر لەو پۆژەدا
 لەبەهەشت دەرکرا، وەپۆژی قیامەتیش
 نایەت ئیلا لەو پۆژەدا نەبیت واتە پۆژی

قیامەت لەپۆژی جومعەدا دەست پێ
 دەکات. پیغەمبەری خوات ﷺ
 دەفەرموویت:

(مَنْ مَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَوْ لَيْلَةَ
 الْجُمُعَةِ إِلَّا وَقَاهُ اللَّهُ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ) ^(۱۴).

لە تاقی کردنەوێ ناو گۆر دەپارێزیت.
شەشەم: مردن لەکاتی پاسەوانی کردن
لە پیناوی خوادا.

سەنگەر نشینی یان پاسەوانی کردن
 لەپیناوی خوادا ئەگەرچی بو ماوەیهکی
 کەمیش بیست، لەکارە خوشەویستەکانە
 لای خوای گەورەو میهرەبان، وەسوننەتی
 پیغەمبەری خوات هاولە بەپێزەکانیەتی،
 پیغەمبەری خوات ﷺ دەفەرموویت:

(كُلُّ مَيِّتٍ يُخْتَمُ عَلَى عَمَلِهِ إِلَّا الْمُرَابِطَ فَإِنَّهُ
 يَنْمُو لَهُ عَمَلُهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَيُؤَمَّنُ مِنْ
 فِتْنَةِ الْقَبْرِ) ^(۱۵).

واتە: هەموو مردوویە کە مرد کۆتایی بە
 کردەووەکانی دیت، مۆر دەدریت لەسەری،
 ئیلا کەسێک نەبیست کە لەپیناوی خوادا
 سەنگەر نشینی گرتبیت لەبەرامبەر
 دۆژمنانی خوادا یان پارێزگاری

(۱۳) (رواه مسلم، وانظر: صحيح الجامع الصغير:

(۱۴) (صحيح الجامع الصغير: ۵۷۷۳).

. (۳۳۴)

(۱۵) (سلسلة الأحاديث الصحيحة: ۵۴۹).

مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَيَأْمَنُ مِنَ الْفَزَعِ الْأَكْبَرِ
وَيُوضَعُ عَلَى رَأْسِهِ تَاجُ الْوَقَارِ الْيَأْقُوتَةُ مِنْهَا
خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَيُزَوِّجُ اثْنَتَيْنِ
وَسَبْعِينَ زَوْجَةً مِنَ الْحُورِ الْعِينِ وَيُشَفِّعُ فِي
سَبْعِينَ مِنْ أَقَارِبِهِ^(۱۶).

واته: شهید لای خوای گه وره شه ش
تایبه تمه ندی بو هیه:

۱- به پرشتنی یه که م دلوپه خوینی خوای
گه وره له تاوانه کانی خوش ده بیئت.

۲- یه کسه ر شوینی خوئی له ناو به هه شتدا
ده بییئت.

۳- له سزاو ناره حه تی ناوگوږ پاریزراو
ده بییئت.

۴- وه سه لامه ت وئهمین ده بییئت له ترسه
گه وره که که قیامه ته.

۵- وه تاجیکی زیرین ده خریته سه رسه ری
وه ک ریزلینانیک بوئی که پیک هاتوه
له دوو پرو مه رجان که باشتره له دونیاو
ئه وه شی له دونیا دایه.

له موسلمانان کرد بیئت، ئه وه به رده وام ئه و
کرده وه یه ی گه شه ده کات وپاداشتی
زیادده کات تاروژی دوایی، وه پاریزراو
ئه مینیش ده بیئت له سزای ناو گوږ.

**حه وته م: شه هید بوون له پیناوی خوای
گه وره دا.**

شه هیدی پله یه کی زور به رزه خوای
گه وره تایبه تی کردووه به خوشه ویستانی
خوئی، وه پاداشتی نه پراوه و فیرده وسی
به رزی بو دانان، جا ئه و شه هیدیه ش
ده بییئت ته نها له پیناوی خوای
گه وره دابیئت، جاهه رکه سیک له دونیا دا
جه نگی کرد له گه ل دوژمندی خواداو
به رده وام بوو له سه ر ئه و جه نکه و پشتی
هه ل نه کردو له پاریزگاری موسلمانان
ودینی خوادا بوو، به وشووه یه خوینی پڙاو
کوژرا ئه وه پیی ده وتریئت شه هید، واته
شاهیدی ده دات له سه ر ئه و حاله ته ی که
له سه ری مردووه و کوتایی به ژیانی
هاتووه، که واته ئیستا ناتوانریئت به هه موو
که سیک بوتریئت شه هید له پیناوی خوادا.

پیغه مبه ری خوا ﷺ ده فه رموویت:

لِلشَّهِيدِ عِنْدَ اللَّهِ سِتُّ خِصَالٍ يُغْفَرُ لَهُ فِي
أَوَّلِ دَفْعَةٍ وَيَرَى مَقْعَدَهُ مِنَ الْجَنَّةِ وَيُجَارُّ

(۱۶) (رواه الترمذی، وصححه الشيخ الالبانی فی: صحیح
سنن الترمذی: ۱۳۵۸، وصحیح الجامع الصغیر: ۳۷۴۷).

واته: هر كه سيك بمريّت به
نه خوشي (ناوسك) سك نيشه، نه وه سزا
نادريّت له ناو گوږه كه يدا.

نويه م: مردن به نه خوشي

طاعون (كوليرا).

نه خوشي طاعون يه كيكي تره له وه
نه خوشيانه ي كه مروڅ دوچارى نازارو
ناخوشي ده كات وجاهه ركات نه خوش
توانيتي نارام بگريّت له سه ري وشوكرانه
بژيريّت، نه وه خواي گه وره پاداشتي
تايبه تي بو داناو، جازانايان نه م
نه خوشيه يان چواندوه به نه خوشي كوليرا
له م سه رده مه دا پيغه مبه ري خوا ﷺ
ده فهرموويّت:

(الطَّاعُونَ شَهَادَةٌ لِكُلِّ مُسْلِمٍ) ^(١٩).

واته: مردن به نه خوشي تاعون پله ي
شه هيديه بو هه موو موسلمانك.

هه روه ها دايمان خاتو وعائشه (خوا ليى
پازى بيت) ده فهرموويّت: پرسيارمان كرد
له پيغه مبه ري خوا ﷺ ده ربه ري
نه خوشي تاعون نه ويش هه والى پيداين
وفهرمووي:

٦- وه هفتاو دوو خيزانى حورى بو
ناماده كراوه، وه شه فاعه ت ده كات بو
حه فتاكه س له نزيكه چاكه كاني خوي.

هه شته م: مردن به نه خوشي سك چوون.

نه خوشي سك چوون يه كيكه له وه
نه خوشيانه ي كه هه ركه سي به هويه وه
بمريّت هيو وايه له سزاي ناو گوږو تاقي
كرده وه قورسه كان ده ربچيّت، جائه م
نه خوشيه بريتيه له وه ي كه سي نه خوش
سك نيشه يه كي توش ده بيت وپاش
كه ميك سكي پي ده چيّت، به وه هويه وه
ناوسكي وشك ده بيته وه وه هه نه مه شه
ده بيته هوي مردني، نه ميش نارامي
له سه رگرتوه، هه روه ك پيغه مبه ري خوا

ﷺ ده فهرموويّت:

(وَمَنْ مَاتَ فِي الْبَطْنِ فَهُوَ شَهِيدٌ) ^(١٧).

واته: هر كه سيك به نه خوشي سك نيشه
بمريّت شه هيده. يان له فهرموده يه كي تردا
ده فهرموويّت:

(مَنْ قَتَلَهُ بَطْنُهُ لَمْ يُعَذَّبْ فِي قَبْرِهِ) ^(١٨).

(١٧) (صحيح الجامع الصغير: ٤٤٣٨).

(١٨) (صحيح الجامع الصغير: ٦٤٦١).

(١٩) (صحيح الجامع الصغير: ٣٩٤٧).

﴿أَنَّ عَذَابَ يَبْعَثُهُ اللَّهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَأَنَّ اللَّهَ جَعَلَهُ رَحْمَةً لِلْمُؤْمِنِينَ لَيْسَ مِنْ أَحَدٍ يَقَعُ الطَّاعُونَ فِيمَكْتُ فِي بَلَدِهِ صَابِرًا مُحْتَسِبًا يَعْلَمُ أَنَّهُ لَا يُصِيبُهُ إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ إِلَّا كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِ شَهِيدٍ﴾^(۲۰).

واته: نه وه نه خوشیه که خوی گه وره سزای که سیکی پی ددات که خوی ویستی له سهر بیّت، وه خوی گه وره ش به ره حمهت گیراویه تی بو باوه پداران، چاکه سیکی نییه له شماره که ی خوی دابیّت و تووشی نه وه نه خوشیه بیّت و نارام بگریّت له سهری، نیلا پاداشت ده دریته وه له لایه ن خواوه، وه زانراویشه هه رکه سیکی تووشی بیّت و بمریّت نیلا به وینه ی شه هیدیکی پاداشتی هه یه لای خوا.

دهیه م: مردن به هوئی نه خوشی (ذات

الجنب) لاتنه نیشیت نییشه یان که له که

نه خوشی ذات الجنب لاتنه نیشیت بریتیه له وه نه خوشیه ی که مروّف دووچاری ده بیّت و هه میشه وه به رده وام هاواری لاتنه نیشیتی ده کات و ئازاری زوری هه یه، چا پزیشکه کان ئیستا به نه خوشی که له که

دهیناسیتن، ئه ویش ئه وه یه که مروّف تووشی ئاوسانیک ده بیّت له نیوان سه رووی سکی تا کو په راسوه کانی لایه کی، ابن الحجر العسقلانی (په حمه تی خوی لیبی) ده فه رمووی: (نه م جوړه نه خوشیه (بریتییه له وه رمیکی گه رم وئاوساویه ک، وه به هوئی وه بایه کی ره ق دروست ده بیّت له نیوان سکی تا سه رووی په راسووی، که نه مه ش نه خوشیه کی ترسناکه)^(۲۱).

هه روه ها پیغه مبه ری خوا

ده فه رموویّت:

(الشّهَادَةُ سَبْعٌ..... صَاحِبُ ذَاتِ

الْجَنْبِ شَهِيدٌ)^(۲۲).

واته: شه هیدی حه وت جوړی هه یه .....

یه کیکی له وانه تووشی نه خوشی ذات

الجنب بووییّت و هه ربه هوئی

ئه و نه خوشیه وه کوچی دواپی بکات.

یان ده فه رموویّت:

(الْمَيْتُ مِنْ ذَاتِ الْجَنْبِ شَهِيدٌ)^(۲۳).

(۲۱) (فتح الباری، کتاب الطب: ۱۰/۱۷۲).

(۲۲) (رواه أبو داود: ۳۶۶/۸ وصححه الشيخ الألبانی فی:

صحيح الجامع الصغير: ۳۷۳۹).

(۲۳) (صحيح الجامع الصغير: ۶۷۳۸).

(۲۰) (صحيح الجامع الصغير: ۳۹۴۹).

واته: مردن به هوئی نه خوشی ذات الجنب
هوه پله شهیدی هیه.

یانزهیه م: مردن له سهر کاری خیرو چاکه.

خیرو چاکه کردنی به رده وام یه کیکه له
هوکاره کانی سرپینه وهی تاوانه کان
ورزگار بوون له سزای به ئیشی دۆزه خ،
ههروه ها ده بیته هوئی دروست بوونی
خوشه ویستی له نیوان به نده کانی خوی
گه وره داو سهر فرازی دوارو ئیشی له دوایه،
پیغه مبه ر خوارو ﷺ ده فهرموویت:

(صدقة السر تطفئ غضب الرب) (۲۴).

واته: به پاستی خیر کردن به نهینی
تورهیی و سزای خوایی گه وره
ده کوژینیته وه.

یان له فهرموده یه کی ترده فهرموویت:

(ان الصدقة لتطفئ عن أهلها حرّ
القبور) (۲۵).

واته: خیرو چاکه کردن گه رماوو هه لای
ئاگری ناو گوژه کان له سهر به ندهی
خیرخواز ده کوژینیته وه.

دوانزهیه م: مردن به هوئی روخانی شتیك به سه رییدا.

پوخانی شتیك به سه ردا یان که وتنه بن
خانوو یان دیوار یان هه رشتیك له جوړی
پوخان که ببیته هوئی مردنی به لام
که سه که باوه ردار بیته، ئه وه له وکاته دا
هیوا وایه له و جوړه که سانه بیته که
له سزای ناو گوژ پرزگار بووه، پیغه مبه ری
خوا ﷺ ده فهرموویت:

(الشهادة سبع ..... وَالَّذِي يَمُوتُ
تَحْتَ الْهَدْمِ شَهِيدٌ) (۲۶).

شهید حهوت جوړی هیه .....
یه کیك له وانه ئه و که سه یه که ده مریت
به هوئی پووخانی شتیك به سه رییدا ئه وه
پلهی شهیدی هیه لای خوی گه وره.

سیانزهیه م: مردن به هوئی سوتانه وه.

سوتاووی یه کیکی تره له و جوړه
به خششانه ی که خوی گه وره به دیاری
دهیدات به به نده که ی، به هوئی وه ده مریت،
ئویش به وهی که خوئی که سه که دهستی
نه بیته له و سوتانه دا واته خوئی خوئی
نه سوتانبیته، یان نه بوویته هوئی
خوسوتانی ئه وه له سزای گوژ پرزگار بووه

(۲۴) (سلسلة الأحاديث الصحيحة: ۱۹۰۸).

(۲۵) (صحيح الترغيب والترهيب: ۸۷۳).

(۲۶) (صحيح الجامع الصغير: ۳۷۳۹).

یان له فەرمودە یەکی تر دا دە فەرمووئیت:
(الشَّهَادَةُ خَمْسَةٌ..... وَالْغَرِيقُ
الشَّهِيدُ) (۲۹).

واته: شهید پینج جوړی هه یه یه کیك
له وانه كه سیكه به هوئی خنكانه وه بمړیت
ئو وه پلهی شهیدی هه یه.

**پانزدهیه م: مردن به هوئی نه خوشی
سیله وه.**

نه خوشی سیل بریتیه له و نه خوشیه ی که
به هوئی وشك بوونه وه ی ریخو له کانه وه
له لای ته نیشتی مروقه وه دروست ده بیته،
یا خود وه كه ده لئین: بریتیه له و
نه خوشیه ی که پئی ده وتریت کو که پر شه
که به دریزایی ته منی له گه لیا یه تی و
تایه کی گه رمیشی پیوه یه، وه هرکات
مندال توشی بیته جوړی دهنگه ژیه کانی
ده گوړیت و دهنگی گرده بیته. پیغه مبهری
خوا ﷺ ده فەرمووئیت:

(السَّلُّ شَهِيدٌ) (۳۰).

واته: هه رکه سیك به هوئی ئه و جوړه
نه خوشیه وه بمړی که پئی ده لئین سیل
ئو وه پلهی شهیدی هه یه.

هه ر بوئه پیغه مبهری خوا ﷺ
ده فەرمووئیت:

(الشَّهَادَةُ سَبْعٌ..... وَصَاحِبُ الْحَرِيقِ
شَهِيدٌ) (۲۷).

واته: شهیدی حوت جوړی هه یه .....
یه کیك له وانه كه سیكه به هوئی سووتانه و
گیان له دهست ده دات به بی ئه وه ی
دهستی هه بیته له سوتانی خویدا.

چواردهیه م: مردن به هوئی خنكانه وه.

واته: هه ر که سیکی باوه ردار بچیته
سه فەریك یان جیگه یه ک و به و هویه وه
له ئاوێك نزیك بیته وه، به هه ر هویه ک بیته
پاشان خوای گه وره گیانه که ی لی
بسینیته وه و به و هویه وه بکه ویتته
ئاوه که وه یان مه له بکات به مه رجیک
دهستی خوئی تیا نه بیته، واته نه بو بیته
هوئی کوشتنی نه فسی خوئی ئه و له پله ی
شه هیدان دایه و له سزای گوړ پاریزراوه.

هه ر وه ک پیغه مبهری خوا ﷺ
ده فەرمووئیت:

(الغریق فی سبیل الله شهید) (۲۸).

(۲۷) (صحيح الجامع الصغير: ۳۷۳۹).

(۲۸) (صحيح الجامع الصغير: ۴۱۷۳).

(۲۹) (صحيح البخاري: ۴۲/۳).

(۳۰) (صحيح الجامع الصغير: ۳۶۹۱).

شانزه يیه م: مردنی نافرته به هوئی مندال**بوونه وه.**

بیگومان نافرته تانیش پیشکی خوین هیه له و پلاندها که باس کران به لام به تاییه تی تر خوشه ویستمان ﷺ باسیانی کردوه و له کاتیکدا که به هوئی نه خوشی مندال بوونه وه گیان له دست دهن وبه سره نه وه منداله وه ده چن، وه ک ده فهرمویت: (وَالْمَرْأَةُ تَمُوتُ بِجَمْعِ شَهِيدَةٍ) (۳۱).

واته: نافرته تیک که به هوئی بوونی منداله که یه وه ده مریت پله ی شهیدی هیه.

هروه ها ده فهرمویت:

(النِّسَاءُ يَجْرُهَا وَلَدُهَا بِسُرْرِهَا إِلَى الْجَنَّةِ) (۳۲).

واته: نه نافرته ته ی که به هوئی پاکیشان و برینی ناوکی منداله که یه وه ده مریت نه وه ده چیته به هشته وه.

جه قده ییه م: مردن به هوئی بهرگری کردن**له دین ونه فس.**

هرکات موسلمان به ته وای خوئی مل که چی فه رمانه کانی خوا کرد، نه وه چه ند بهرپرسیاریه ک پرووی تی ده کات، جایه کیک له وانه بهرگری کردنه له دین و بهرنامه که ی ئیسلام به گیان و مال، هه وه ها بهرگری کردنه نه فسی خوئی به هه موو جوړه کانیه وه، پیغه مبه ری خوا ﷺ ده فهرمویت:

(مَنْ قُتِلَ دُونَ دِينِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ) (۳۳).

واته هر که سیک له پیناوی دینه که یدا بکوژریت نه وه پله ی شهیدی هیه. ههروه ها له فهرموده یه کی تر دا ده فهرمویت:

(مَنْ قُتِلَ دُونَ مَظْلَمَتِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ) (۳۴).

واته: هرکه سیک له پیناوی نه فسیدا له کاتیکدا که سته می لی ده کریت و نه میش غیره تی به کار دینیت و دست ده کاته وه له سهرحه قیشه بکوژریت نه وه پله ی شهیدی هیه.

(۳۱) (رواه ابوداود: ۳۶۶/۸، وصححه الشيخ الألباني في:

صحيح سنن أبي داود: ۳۱۱۱).

(۳۳) (صحيح الجامع الصغير: ۶۴۴۵).

(۳۴) (صحيح الجامع الصغير: ۶۴۴۵).

(۳۲) (صحيح الجامع الصغير: ۴۴۳۹).

ههژدهیهه: مردن له پیناوی مال و**مندالدا.**

به رگری کردن له مال و مندال بوئه وهی ژیردهسته نه بن و به ناهه قیش داگیر نه کرین له لایه ن دوژمنه وه، وهئه و مافه ی که خوابیی داوه لیی زهوت نه کریت، چونکه به رگری کردن له وانه مافی ته واوی خویه تی و ئه رکی شه رعیشه، وهئه گه ر هاتو له سه ریشی کوژرا ئه وه لای خوی گه وره پله ی شه هیدی هیه، وه ک پیغه مبه ری خوا ﷺ ده فهرموویت:

(مَنْ أُرِيدُ مَالَهُ بِغَيْرِ حَقِّ فَقَاتِلْ فَقَاتِلْ فَهُوَ شَهِيدٌ) ^(۳۵).

واته: هه رکه سیک بیه ویت مال که ت داگیر بکات به بی ئه وه ی مافی ئه و بییت، ئه وه کاتیک تیکوشا له پیناویداو ئه میش کوژرا ئه وه پله ی شه هیدی هیه لای خوا، هه روه ها پیغه مبه ری خوا ﷺ ده فهرموویت:

(مَنْ قَاتَلَ دُونَ مَالِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ) ^(۳۶).

واته: هه رکه سیک له پیناوی مالیدا بکوژریت پله ی شه هدی هیه.

نوزدهیهه: مردن له کاتی خویندنی**سوره تی (المَلِك) بیان دوا ی خویندنه که .**

یه کیک له و سوره تانه ی که هه رکات مروّف بتوانیت بیخوینی، وه به تاییه تی هه موو شه وانیک پیش نووستن، وه وه ش کوتای به ته مه نی بییت ئه وه ده بیته هوی پاراستنی له سزای ناو گوپ، پیغه مبه ری خوا ﷺ ده فهرموویت:

(سُورَةُ تَبَارَكَ هِيَ الْمَانِعَةُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ) ^(۳۷).

واته: خویندنه وه ی سوره ی ته باره ک ده بیته هوی پاراستنی خویندنه ره که ی له سزای ناو گوپ.

بیسته م: زورپه ناگرتن به خوی گه وره**له به لاگان.**

پارانه وه و داواکردن بولای خوا به م پارانه وانیه ی که له سوننه تدا هاتوون به تاییه تی (أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يَدْعُو اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَدْمِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ التَّرَدِّيِّ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْغُرْقِ وَالْحَرَقِ وَالْهَرَمِ وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ يَتَخَبَّطَنِي الشَّيْطَانُ عِنْدَ الْمَوْتِ وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَمُوتَ فِي

(۳۵) (صحيح الجامع الصغير: ۶۰۱۱).

(۳۶) (صحيح الجامع الصغير: ۶۴۴۴).

(۳۷) (صحيح الجامع الصغير: ۳۶۴۳).

چاوه پروانسی به شسی دووهم بن ان شاء الله
به ناو نیشانی (کو تایی هاتنی ته من به
خوابه).

سه رچاوه کان

- ۱- أحكام الجنائز و بدعها (الشيخ المجدد
محمد ناصر الدين الألباني) (په حمه تی
خوای لی بیّت).
- ۲- معلومات مهمة من الدين لا يعلمها
كثير من المسلمين (محمد بن جميل زينو)
(خوا بیپاریزیت).
- ۳- حسن الخاتمة (يوسف الحاج احمد)
(خوا بیپاریزیت).

سَبِيلِكَ مُدْبِرًا وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَمُوتَ
لَدَيْغًا^(۳۸).

واته: هر کاتیک پیغه مبهری خوا ﷺ
بیپاریاته وه له خوای گه وره ده یفه رموو:
خوا یه گیان بو خاتری هه مو ناوه
جوانه کان و سیفته به رزو پیروژه کانت،
په نات پیده گرم له وهی که بکه ومه ژیر
شته وه و بمرم، وه له هه لگه پانه وه و
پاشگه زیوونه وه له دین، وه په نات
پیده گرم له خنکان له ناو ئاوو سوتانو
پیری، وه په نات پی ده گرم له فروفیل و
هه لکه له تاندنی شه یتان له کاتی
سه ره مه رگدا، وه په ناده گرم به تو
له مردنیک که له پیئاوی تو دا بیّت پشتی
تیا هه لکه م، وه په نا ده گرم به خوا به
مردنیک گه ستراو یان پیوه دراو.

وصلی الله علی نبینا محمد وعلی
آله و صحبه وسلم.

(۳۸) (سنن ابی داود: ۹۲/۲، و صححه الشیخ الألبانی فی:
صحیح سنن ابی داود: ۱۵۵۲).